

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Aan de leden van de gemeenteraad

Datum 19 januari 2021
Ons kenmerk
Behandeld door Diederick Klein Kranenburg
Bijlage n.v.t.
Onderwerp Nieuwe procedure voor contractering aanvullende ondersteuning Wmo en MOBW

Geachte leden,

Met deze brief informeer ik u dat het college van B&W heeft besloten om de lopende aanbestedingsprocedures voor de uitvoering van de aanvullende ondersteuning Wmo en Maatschappelijke Opvang/Beschermd Wonen (MOBW) voor 2021 en verder, deels in te trekken en een nieuwe procedure te gaan organiseren.¹ Reden hiervoor is dat uit het ingewonnen juridisch advies inzake de bij ons door inschrijvers voor aanvullende ondersteuning Wmo aangekondigde kort gedingen bleek dat de gehanteerde aanbestedingsprocedure onvoldoende duidelijkheid gaf over de verdelingssystematiek van de cliëntplekken. Voor de aanbestedingsprocedure MOBW geldt hetzelfde. Vandaar dat het college heeft besloten om beide aanbestedingen grotendeels terugtrekken en een nieuwe procedure te starten. Dit besluit heeft geen gevolgen voor andere dienstverlening in het sociaal domein, zoals maatschappelijke dienstverlening of schuldhulpverlening.

Voor het college staat voorop dat in de tussentijd de zorg voor cliënten probleemloos wordt voortgezet. Voor de komende periode worden de reeds geldende overbruggingsovereenkomsten met aanbieders (afgesloten in verband met vertraging naar aanleiding van corona) voor MOBW en aanvullende ondersteuning Wmo dan ook verlengd. Deze verlenging kan leiden tot een beperkt financieel risico en een toename van de gemeentelijke onrechtmatigheid. Dat wordt komende periode nader onderzocht. Dat de huidige aanbestedingsprocedures op deze wijze moeten eindigen is bijzonder teleurstellend voor alle partijen. Het college heeft opdracht gegeven tot een onafhankelijke evaluatie van de gevolgde procedures. De uitkomsten hiervan zullen betrokken

¹ Uitgezonderd de voorzieningen Logeeropvang en Ondersteuning en Opvang van slachtoffers bij Huiselijk Geweld. Deze percelen zijn definitief gegund.

worden bij de nieuwe inkoopprocedure en gebruikt worden om het inkoopproces structureel te verbeteren.

In deze brief leg ik u nader uit hoe het college tot deze afweging is gekomen, wat de aanleiding was, en wat de (mogelijke) gevolgen zijn van dit besluit voor cliënten en professionals. Ook zet ik uiteen in welke mate andere ontwikkelingen zoals de totstandkoming van de buurtteams hierdoor worden beïnvloed. Tot slot neem ik u mee in de manier waarop ik de nieuwe procedures, die nu nodig zijn, ga voorbereiden en vormgeven. Ook in deze nieuwe procedure blijft het de inzet van het college om een goed functionerend, laagdrempelig en efficiënt stelsel van sociale zorg en ondersteuning te realiseren.

Transitie sociaal stelsel

De huidige contracten voor de uitvoering van de aanvullende ondersteuning Wmo en Maatschappelijke Opvang/Beschermd Wonen (MOBW) gelden voor vier jaar. Hieronder vallen de volgende vormen van ondersteuning: Hulp bij Huishouden, Dagbesteding, Ambulante Ondersteuning, Maatschappelijke Opvang/Beschermd wonen, Logeeropvang en Ondersteuning en Opvang van slachtoffers bij Huiselijk Geweld. Met de opdrachten van de inkoop voor 2021 en verder, stuurt het college op de transitie van het sociaal stelsel. Het college heeft dit keer gekozen voor een (contract)periode van zes jaar, zodat de zorgaanbieders samen met de gemeente dit stelsel kunnen bouwen en ontwikkelen. Deze uitgangspunten zijn vastgesteld in het Hoofdlijnenbesluit inzake 'Uitvraag voor dienstverlening aanvullende ondersteuning Wet maatschappelijke ondersteuning' (vastgesteld door uw raad op 7 november 2019) en het uitvoeringsbesluit en inkoopstrategie aanvullende ondersteuning Wmo (vastgesteld op 12 maart 2020).

Belangrijk onderdeel van de transitie is de introductie van Buurtteams. Hiermee wordt de basis gelegd voor zorg, ondersteuning en preventie in de buurt. Anders dan in het huidige versnipperde aanbod komt bij de buurtteams namelijk alles samen op één plek: inwoners kunnen er straks met al hun vragen en ondersteuningsbehoeften op het gebied van zorg, welzijn, inkomen, schulden, wonen, veiligheid en participatie terecht. Nu moeten ze daarvoor nog naar verschillende lokketten. Soms heeft een Amsterdammer ondersteuning nodig die zo specialistisch of specifiek is dat de professionals die werken in Buurtteams Amsterdam deze niet kunnen leveren. Deze aanvullende ondersteuning vanuit de Wmo wordt dus in samenhang met Buurtteams Amsterdam georganiseerd. Hierbij spelen de buurtteams een belangrijke rol in de toegang tot deze specialistische vormen van ondersteuning.

De aanbesteding aanvullende ondersteuning Wmo en MOBW draagt op verschillende manieren bij aan deze transitie.

- Ten eerste zorgt de aanbesteding ervoor dat een overzichtelijk aantal organisaties voor een langere periode wordt gecontracteerd op basis van kwaliteit.
- Ook krijgen de gegunde organisaties de opdracht om nauw samen te werken met de buurtteams.
- Daarnaast zal het buurtteam een groot deel van de huidige Ambulante Ondersteuning overnemen – een gespecialiseerd aanbod blijft aanvullend op het buurtteam bestaan en is onderdeel van de aanbesteding aanvullende ondersteuning Wmo.

Aanleiding intrekken aanbesteding

Op 18 november 2020 zijn er in beide aanbestedingen voorlopige gunningsbesluiten genomen. Binnen de daarvoor geldende termijn, zijn er bij aanvullende ondersteuning Wmo zes partijen die bezwaar hebben gemaakt middels (de daarvoor aangewezen procedure) een kort geding.²

De voornaamste klacht gaat in op de onduidelijkheid van de verdelingssystematiek van de cliëntplekken. Uit de Aanbestedingswet volgt dat de wijze van beoordeling, de weging en de manier waarop dit leidt tot gegunde plekken voor inschrijvers geheel duidelijk moet zijn. Dat borgt de transparantie en de gelijke kansen voor alle deelnemers. Aanbieders moeten hun inschrijving kunnen baseren op de wijze waarop het aantal cliënten aan hen wordt toegedeeld. Gebleken is dat dit aspect onvoldoende was uitgewerkt in de aanbestedingsstukken. Na het inwinnen van juridisch advies heeft het college op basis van dit aspect, gebrek aan transparantie, besloten de aanbestedingen in te trekken.

Alle onderdelen van de aanbestedingen aanvullende Wmo en MOBW worden ingetrokken, behalve Logeeropvang en Ondersteuning en Opvang van slachtoffers bij Huiselijk Geweld. Hiervoor geldt dat er geen bezwaren zijn ontvangen. Deze opdrachten zijn definitief gegund.

- Voor Logeeropvang zullen de volgende zorgaanbieders gecontracteerd worden: De Regenboog Groep, Stichting Cordaan, Stichting Ons Tweede Thuis en Subliem Zorg BV. Met de gunning van vier aanbieders is het aanbod van Logeeropvang kwalitatief goed en divers voor verschillende doelgroepen in de stad.
- Voor Ondersteuning en Opvang van slachtoffers na Huiselijk Geweld zal – net als nu – de Blijf Groep de enige gecontracteerde partij zijn.

Aangezien in de aanbestedingsprocedure voor MOBW dezelfde verdelingssystematiek is gehanteerd, heeft het college vooruitlopend op mogelijke kort gedingen ook het besluit genomen om de aanbesteding MOBW in te trekken.

De onduidelijkheid die de huidige procedure opleverde bij inschrijvers weegt voor het college zwaar. Het college staat immers pal voor de uitgangspunten gelijkheid en navolgbaarheid. Door op dit moment de aanbesteding in te trekken, biedt de gemeente direct duidelijkheid aan de inschrijvers, bespaart het alle betrokkenen de tijd en middelen die een procedure in de rechtbank vergt, en minimaliseren we de vertraging van de inkoop tot circa 12 maanden.

Gevolgen voor Amsterdammers en sociaal stelsel in de stad

Voor het college staat voorop staat dat de zorg en ondersteuning aan Amsterdammers doorgang vindt. Ons streven is dan ook dat cliënten hun huidige zorgaanbieder houden. Nu de aanbestedingsprocedure wordt ingetrokken, zal de gemeente de huidige overbruggingsovereenkomsten aanvullende ondersteuning Wmo en MOBW voorlopig verlengen om zorgcontinuïteit te borgen. Deze overeenkomsten waren al gesloten vanaf 1 januari tot 1 april 2021 en wil de gemeente verlengen tot een nieuwe procedure is afgerond. In deze verlengde overeenkomsten willen we – daar waar (juridisch) mogelijk – alvast op de beoogde werkwijze van het nieuwe stelsel gaan werken. Dit heeft onder meer invloed op Ambulante Ondersteuning: een

² Voor MOBW zijn er nog geen bezwaren ontvangen omdat de bezwaartermijn nog niet is verstreken.

deel van die Wmo-dienstverlening zal vanaf 1 april 2021 overgaan naar Buurteams Amsterdam. De gemeente zal met huidige zorgaanbieders Ambulante Ondersteuning afspraken maken over het overgaan van cliënten en personeel naar de buurtteamorganisaties.

De beslissing om de aanbestedingen in te trekken zal de beoogde transitie van het sociaal stelsel in Amsterdam vertragen. Waarschijnlijk zal de opbouw van de buurtteams meer tijd kosten, omdat de transitie van cliënten Ambulante Ondersteuning naar de buurtteams nu niet vanzelfsprekend volgt uit de gunning van de aanbesteding. Ook het vervullen van de spilfunctie door de buurtteams, in toeleiding en toegang naar aanvullende ondersteuning Wmo en MOBW, zal ook minder optimaal kunnen starten. De buurtteams vinden wel doorgang en starten zoals gepland op 1 april 2021. Amsterdammers met een ondersteuningsvraag kunnen zich vanaf die datum melden bij een buurtteam.

Naar een nieuwe procedure

Ondanks dat we de procedure hebben moeten afbreken, biedt een pas op de plaats ook kansen. De beoogde veranderingen in het stelsel van Wmo-ondersteuning zijn voor alle betrokkenen groot. Er gebeurt voor zorgaanbieders veel tegelijk –aangebesteding aanvullende ondersteuning Wmo en introductie van een nieuw stelsel met buurtteams – waardoor zij moesten schaken op verschillende borden. Door de veranderingen nu meer opeenvolgend te plannen in plaats van gelijktijdig, hebben zorgaanbieders de ruimte om komend jaar een belangrijke bijdrage te leveren bij de start en opbouw van de buurtteams. Daarna volgt dan de implementatie van een nieuwe opdracht voor aanvullende ondersteuning Wmo en MOBW.

Specifiek voor MOBW geldt dat de voorlopige gunning complex bleek. Ten eerste omdat een deel van de capaciteit MOBW per 1 januari 2021 overgaat naar de Wet langdurige zorg. Dit betekent dat een deel van de cliënten die nu MOBW vanuit de Wmo ontvangen, vanaf dit jaar overgaan naar een ander financieringssysteem. Bij een nieuwe procedure speelt dit vraagstuk minder, omdat medio 2021 de overgang van cliënten naar de WLZ dan heeft plaatsgevonden. Ten tweede liet de voorlopige gunning een grotere verschuiving in capaciteit zien tussen zorgaanbieders dan gewenst. Dit aspect kan in de nieuwe opdracht worden meegenomen en zal ik meewegen bij de keuze voor de procedure die het meest ten goede komt aan de Amsterdammers aan wie deze ondersteuning geleverd wordt.

Gevolgen voor de onrechtmatigheid en onafhankelijke evaluatie

Zoals eerder in deze brief aangegeven, betekent het intrekken van deze twee omvangrijke aanbestedingen een forse toename van de gemeentelijke onrechtmatigheid. Hoe groot die onrechtmatigheid zal zijn, zal afhangen van de termijn van de overbrugging naar een nieuwe rechtmatige overeenkomst. Op basis van de Wmo en MOBW inkoopuitgaven uit 2020 en afhankelijk van die termijn bedraagt de potentiële gemeentelijke onrechtmatigheid in dit dossier maximaal circa €250 miljoen bij de Jaarrekening 2021. Het college betreurt deze toename van de onrechtmatigheid ten zeerste en zal zich inspannen om deze niet langer te laten duren dan noodzakelijk. Daarnaast vindt het college het zoals gezegd belangrijk om uit deze aanbesteding lessen te trekken voor de toekomst, zowel van deze aanbesteding in het sociaal domein als de werking van het inkoopstelsel. De verbetering van de rechtmatigheid van de inkoop heeft immers al de scherpe aandacht van het college, en hierop is op dit moment al een

bestuursopdracht van kracht. De komende maanden wordt een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd. De lessen die hieruit komen zullen worden betrokken bij de verdere uitvoering van het verbeterplan inkoop. U wordt daarover ook in dat kader geïnformeerd.

Komende maanden zal ik u continu op de hoogte houden van de uitkomsten van de evaluatie en de wijze waarop de nieuwe procedure voor aanvullende Wmo en MOBW vorm krijgt.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Namens het college van burgemeester en wethouders van Amsterdam,

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Skuk', with a long horizontal stroke extending to the right.

Simone Kukenheim
Wethouder Zorg